

Pasi Hujasen lähettikirje 9/2025, 01.10.2025

Tilintekoa

Nimikkosopimukseni seurakuntien kanssa loppuivat elokuun lopussa.

Tämä kirje on siis viimeinen kirje seurakuntien entisenä nimikkolähettinä.

Käyn läpi 26 vuotta Inkerin kirkossa. Tietysti en pysty kovin tarkkaan yhteenvetoon vaan poimin matkan varrelta muutamia tapahtumia.

Tällä kertaa en kerro viimeaikaisista tapahtumista – vaikka paljon mielenkiintoista taaskin tapahtui, kun kävin syyskuun alussa Venäjällä.

Eli jatkan tämän vuoden vanhaan malliin, eli olen jokaisen kuukauden alussa pari viikkoa Venäjällä.

Hieman tilastotietoja

Riitta väittää, että olen ”hieman autisti”, kun olen niin kiinnostunut numeroista. Voi se olla tottakin.

Minä teen tilastoja työstäni, jotta näen, miten se kehittyy.

Jumalanpalveluksia minulla on ollut vuodesta 1999 eteenpäin 1750 kappaletta. Niistä varmaan hieman yli puolet ovat olleet Venäjällä – ja jonkin verran myös Virossa, Narvassa, jossa teemme työtä siellä asuvien inkeriläisten parissa.

Ehkä jumalanpalveluksia Inkerin kirkossa on ollut noin tuhat eli keskimäärin 38 vuodessa. Monena vuonna on ollut kahtena sunnuntaina kaksi jumalanpalvelusta: kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina Pushkinissa ja Tuutarissa ja toisena sunnuntaina Skuoritsassa ja Tuutarissa.

Viikolla olen käynyt tapaamassa inkeriläisvanhuksia kylillä. Vuonna 2012 aloin merkitä ylös kyläkäyntien määrät – sen jälkeen niitä on ollut 3967. Aikaisemmilta vuosilta puuttuu yhdeksän vuoden kyläkäyntien määrät. Ajattelen, että niitä on ollut noin 9x350 eli 3150 kappaletta. Yhteensä siis 7117 kyläkäyntiä eli noin 300 vuosittain.

Muutamia seurakuntalaisia kävin katsomassa toistakymmentä vuotta eli jopa yli sata kertaa. Joitakin kävin katsomassa vain yhden kerran.

Kyläkäyntien määrä on vähentynyt viime vuosina, vuonna 2014 oli 427 kyläkäyntiä, vuonna 2024 211. Inkeriläisvanhukset kuolevat – nyt ei enää muuteta Suomeen. Hatsinassa oli viitisen vuotta sitten kolmisenkymmentä kyläkäyntipaikkaa, nyt enää vajaat kymmenen.

Usein kuulen: ”Kiitos, kun ette hylkää meitä!”

Myös seurojen määrä on vähentynyt. 2000-luvun alussa pelkästään Pushkinissa oli seurat 8 kylällä, nyt enää vain kahdella Hatsinan kylällä. Kylät tyhjentyvät, monta kertaa vanhuksen kuoleman jälkeen talo jää datzaksi eli kesämökiksi. Ja usein tyhjiilleen rapistumaan. Nuoremmat sukulaiset ovat muuttaneet Pietariin ja muihin kaupunkeihin. Usein perheessä toinen on ortodoksi ja silloin pääsääntöisesti noudatetaan ortodoksista käytäntöä eli lapset kastetaan ortodoksikirkossa jne.

Lisäksi käyn kahdella vanhainkodilla antamassa ehtoollista.

Seurakunnat ovat pienentyneet, muistan, että Skuoritsassa oli vuosisadan vaihteessa 555 jäsentä, se oli silloin Inkerin kirkon suurin seurakunta. Nyt jäsenmäärä on noin sata. Sama kehitys on ollut kaikissa ”vanhoissa inkeriläisseurakunnissa”. Maaseudut tyhjenevät myös venäläisistä.

Iso kysymys jatkossa onkin suomen kielen asema Inkerin kirkossa. Osa vanhuksista haluaa kuulla suomea. Kuten eräs aktiiviseurakuntalainen sanoi: ”Kyllä minä venäjää ymmärrän, mutta en osaa laulaa venäjänkielisiä virsiä!” Arvo Survo puhui usein ”kirkkosuomesta”.

Mutta tietysti Inkerin kirkon tulevaisuus on venäjänkielinen. Muistan, kuinka monessa seurakunnassa oli 20 vuotta sitten sakastissa suomea puhuvia, mutta nyt vain harvoin, vaikka jumalanpalvelus olisi suomeksi. Kirkkokahvit – ja kyläkäyntien teet – ovat käytännössä aina venäjäksi.

Miten kaikki alkoi?

En ole koskaan pitänyt päiväkirjaa. Toki vanhoista lähettikirjeistä löytyy yhtä ja toista, mutta en ole niitäkään kirjoittanut ”muistelmina”.

Inkerin kutsun kuitenkin muistan hyvin. Olin 1995 saarnaamassa hiljaisella viikolla Lohtajalla – oli muistaakseni keskiviikko. Jumalanpalveluksen jälkeen eräs Kansanlähetyksen aktiivi tuli kirkon parkkipaikalla kysymään, lähtisinkö heille papiksi Aunuksen matkalle. Lupasi lähteä, jos ajankohta sopii. Tiesin, että kalenterissa ei ole kuin muutama vapaa viikonloppu. Osui ja upposi: matka oli toukokuussa viikonloppuna, joka oli vapaa. Mielelläni lähdin.

Aunuksen matkan jälkeen olin yhteydessä Kauko Laivuoreen, joka järjesti talkoo- ja saarnamatkoja Kupanitsaan ja muuallekin Inkeriin. Sovimme matkoja seuraaviksi vuosiksi. Yleensä olimme Kupanitsassa ja sen ympäristössä.

Vuonna 1999 Sley'n sisälähetysjohtaja Väinö Uusitalo jäi eläkkeelle ja katsoin, että voin vaihtaa sisälähetyssehteerin töistä muuhun työhön – uusi sisälähetysjohtaja saa vapaamat kätet työn organisoimiseksi.

Ehdotin, että voisin lähteä työhön Inkerin kirkkoon. Kävin Pietarissa tapaamassa piispa Aarre Kuukauppia. Hänellä oli erikoinen ehdotus: ”Mene Puškiniin. Siellä tilanne on niin huono, että olemme jopa miettineet seurakunnan erottamista Inkerin kirkosta!” Kävin tutustumassa kirkkoon ja sovinn, että käyn saarnaamassa ennen kuin vastaan kyllä tai ei.

Suostuin piispan ehdotukseen ja niin aloitin 1.9.1999 Puškinin kirkkoherrana. Olin vain osan aikaa Venäjällä – Riitta jäi Helsinkiin töihin. Tuohon aikaan minulla oli 365/365 viisumi eli olin välillä yli puolet ajasta Venäjällä.

Siihen aikaan Puškinissa oli pappina Viktor Golovin, joka koki, että olin vienyt hänen työnsä. Seurakunnan sisäpiiriporukka oli käyttänyt häntä hyväkseen: ”Ole sinä pappina, me hoidamme kaiken muun!”

Viktorin kanssa lähdin kiertämään kyliä. Löytyi sinikantinen vihko, johon oli kylittäin merkitty seurakuntalaisia. Ilmeisesti sen olivat tehneet Mikkelistä käyneet Kansanlähetyksen ryhmät. Monta kertaa kävi niin, että vanhus oli jo kuollut. Mutta sovimme seuroja useille kylille ja aloimme kiertää seurakuntalaisten luona noin kerran kuussa.

En siis keksinyt kyläkäyntityötä. Arvo Survo oli tehnyt sitä vuosikausia ja mikkeliäisetkin olivat kiertäneet kyliä.

Kirkon pihalla oli valtamerikontti täynnä Suomesta tuotua tavaraa. Kun halusin ottaa sieltä ruokaa ym. kyläkäyntejä varten, erän "ryhmäläisistä" seisoivat kädet levitettynä kontin ovella ja sanoivat: "Täältä ei oteta mitään, tänne vain tuodaan tavaraa!" Osa tavaroista oli jo vanhentunut, mutta osan jaoimme kylillä ja joskus jumalanpalveluksen jälkeen.

Ryhmä ei antanut minulle toimiston avainta: "Et sinä sitä tarvitse!" Eräänä iltana otin Suomesta tuomani voimapihdit ja rikoin munalukon lukkoraudat ja vaihdoin toimiston lukon. Seuraavana päivänä ryhmäläiset pyysivät minulta avainta.

Eräs seurakuntalainen kertoi, kuinka hän oli Pietarista tullessa junassa ja ryhmäläiset valittivat, että piispa ei ollut suostunut erottamaan minua heidän pyynnöstään huolimatta.

Hiljalleen ryhmä alkoi uskoa, että en aio antaa periksi.

Kahden vuoden kuluttua piispa pyysi minua Inkerin kirkon keskuskansliaan vt. kansliapäälliköksi.

Silloin autoni oli kirkon vieressä olevassa – nyt jo purettu – autotallissa. Olin lähdössä kylille. Vartijan piti avata minulle autotalli. Hän kysyi: "Oletko sinä lähdössä, kuulin, että lähdet? Sääli." Hän oli yksi tuon ryhmän jäsenistä, joka oli kaapannut vallan kirkossa. Sanoin, että menen vain kylille, mutta siirryn kyllä Pietariin, kirkon keskustuimistolle.

Minun jälkeeni tilanne seurakunnassa oli rauhallinen, mm. Teemu Haataja ja Ville Melanen olivat Puškinissa pappeina.

Keskuskansliaan

Piispa toivoi, että saisin myös kirkon Keskuskansliassa tehtyä "vallankumouksen".

Siihen aikaan oli vielä muitakin suomalaisia mukana, mm. Kosti Laitinen (joka puhuu hyvin venäjää). Muisteltiin suomalaisia ja heidän työtään. Hyvä työtoveri ja apu minulle oli kirkon talouspäällikkö Nina Kuznetsova, joka puhuu hyvää suomea. Hän on ollut jo pitkään eläkkeellä. Käyn katsomassa häntä Hatsinassa. Myös kirkon kansainvälisten asioiden sihteeri Lähetyseuran lähetti Merja Kramsu oli suureksi avuksi.

Mutta kirkon työ muuttui nopeasti venäjänkieliseksi ja "venäjäntyylliseksi". Nopeasti huomasin, että olisi pitänyt olla paljon parempi venäjätaito – minulla on huono kielipää – tuntee venäläistä kulttuuria ja elämää syvemmin.

Yritimme tehdä uudistuksia, mutta heikolla menestyksellä.

Jo pois lähdettyäni piispa pyysi minua mukaan kirkkojärjestyksen uusimiseen. Käsittääkseni ehdotuksemme hyväksyttiin.

Minun olisi pitänyt jo ensimmäisen kaksivuotiskauden jälkeen heittää pyyhe kehään ja palata töihin Suomeen. Mutta olen aina ollut huono luopumaan. Niinpä otin toisen kaksivuotiskauden.

Toki sunnuntaisin kävin saarnaamassa seurakunnissa ja oli joitakin kyläkäyntejä. Mutta suurin osa ajasta meni Pietarin toimistolla.

Neljän vuoden kansliassa työskentelemisen jälkeen olin lähdössä takaisin Suomeen töihin.

Olin jo käsittänyt, että en oppisi tekemään kunnolla venäjänkielistä työtä. En osaa saarnata paperista – olen kirjoittanut alle viisi saarnaa tietokoneella – ja jos en itse tunne saarnan olevan kunnollinen, tuskin seurakuntalaisetkaan niin kokevat. Kuten Kirsi Ryösö sanoi: ”Kun sinä saarnaat, koskaan ei tiedä, mitä tulee!” Meinasin jatkaa: ”Enkä tiedä sitä itsekään!” Monta kertaa paperit unohtuvat kokonaan ja saarna on ihan erilainen, kuin aamulla ajattelin. Ajattelin, että en halua tehdä puolivillaista työtä. Kai Suomesta vielä jotain löytyy...

Silloin tarjottiin Pietarin ja Länsi-Inkerin rovastikuntien pastorin töitä. Eli käytännössä suomenkielistä työtä: sunnuntaisin jumalanpalveluksia ja viikolla kyläkäyntejä. Suostuin ja sille tielle jäin kahdeksikymmeneksi vuodeksi.

Kylätyö on pääsääntöisesti suomeksi. Jumalanpalveluksissa pyydän tulkkia – jos sellainen on paikalla – myös silloin, kun kyseessä on suomenkielinen jumalanpalvelus, sillä tiedän, että moni inkeriläinenkin osaa suomea huonosti. Kerran erän mummo kysyi: ”Mikä se lammas on?”

Parhaat jutut jäävät kertomatta

Vaikka kirjeeni ovat välillä aivan liian pitkiä, paljon jää kertomatta.

Laskin, että olen kirjoittanut noin 260 kirjettä. Jos keskimäärin on 6 sivua, A4:sia tulee 1560 kappaletta.

Heti aluksi päätin, että kerron työstäni ja Venäjästä laajemmin. Kirjoitin Inkerin ja Inkerin kirkon historiasta. Olen tuonut esiin Venäjän ja suomen kulttuurin eroja – välillä Suomi ”voittaa”, välillä Venäjä.

Kirjoittamista ovat rajoittaneet muutamat seikat.

Suhtaudun sielunhoitosalaisuuteen mieluummin liian tiukasti kuin avarasti. Moni erikoinen tapaus on jäänyt kertomatta.

Viime aikoina on tullut myös poliittinen tilanne hankalammaksi. Suomi on nykyään ”epäystävällinen maa”. Inkerin kirkkoonkin suhtaudutaan niin, että yhteydet Suomeen ovat monen mielestä huono asia. Kuten eräs seurakuntalainen sanoi: ”En voi enää tulla kirkkoon, kun Suomi liittyi NATOon.” Valtiollinen tiedotus on kovin yksipuolista.

Itse en ole kokenut painostusta tai vastustusta. Pappeja kunnioitetaan Venäjällä.

En ole kertonut ihmisten nimiä – muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta, he ovat jo ”merkittyjä” – ettei heille tulisi ongelmia viranomaisten tai naapurien jne. kanssa.

Kuten eräs suomalainen pääkonsulaatin työntekijä sanoi minulle yli 20 vuotta sitten: ”Sinä olet ulkomaalaisen töissä kirkossa. Ilman muuta sinun puhelintasi kuunnellaan.” Olenkin sanonut, että Venäjällä vain harvoin olet yksin – lähes aina olet vähintään yhden valvontakameran kuvassa. Mutta saa minua seurata, en aio tehdä mitään sopimatonta.

Epäonnistumisia

Lähetystyön suuri tavoite on tehdä itsensä tarpeettomaksi eli että vastaanottava kirkko ryhtyy tekemään saman työn.

Tässä olen epäonnistunut.

Kyläkäyntityön kohdalla on erikoinen tilanne: venäläiset seurakuntalaiset vain harvoin kutsuvat kotiinsa. Minulla on vain muutama tapaus.

Nyt kirkossa on vain muutama pastori, joka pystyy toimittamaan tilaisuuksia suomen kielellä. Mutta tosiasiassa kyläkäynnit voisi tehdä ihan hyvin venäjäksi, itse asiassa ajattelen, että silloin ihmiset jopa ymmärtäisivät paremmin.

Muutaman kerran huomasin, että paikallisilla työntekijöillä oli halua antaa omia töitään minun tehtäväksi. Pian osasin kieltäytyä. Kirkon maksamat palkan ovat pieniä ja moni on toisessakin työssä saadakseen rahaa elämiseen.

Mutta on myös tapauksia, jolloin pastorille on ostettu auto kyläkäyntejä varten, mutta ei hän ole niitä halunnut tehdä. Autot oli aikanaan pakko rekisteröidä käyttäjän nimiin – suomalainen tyyli, jossa autolla voi olla eri omistaja ja eri haltija, oli Venäjällä käytännössä mahdoton. Niinpä auto jäi pastorille myös silloin, kun hän lähti seurakunnasta.

Toivon, että jäljellä olevia inkeriläisvanhuksia ei unohdeta vaan joku ”saattelee heidät hautaan ja taivaan kotiin”.

Vanhainkotikäynnit voi hyvin hoitaa venäjäksi. Inkeriläisiä on vain muutama, mutta myös venäläiset, ortodoksit tulevat mielellään mukaan.

Yksi asia, joka oli sekä onnistuminen että epäonnistuminen, olivat konsertit.

Tätäkin minä en keksinyt, vaan silloin Riihimäellä vaikuttanut Jaakko Jauhiainen kuuli pietarilaista kuoroa talkoomatkallaan Puškinin kirkossa ja päätti järjestää konserttikiertueen Suomessa.

Aluksi kutsuttiin iso pietarilainen kuoro, mutta aikaa myöten se tuli liian kalliiksi.

Sitten sopraano Svetlana Musina piti useita konserttikiertueita, jotka lopuivat covid-pandemiaan.

Suomessa minulla oli tarkoitus konserttien kautta käydä nimikkoseurakunnissa. Venäjällä ajatus oli saada uutta väkeä kirkkoon.

Pyhän Marian kirkossa konserttien kautta väkeä tulee rippikouluun ja seurakunnan jäseniksi. Siellä kirkkoherra aina pitää hengellisen puheen konsertin yhteydessä.

Yritin muissakin kirkoissa saada kirkkoherran kutsumaan seurakuntaan. Mutta yleensä puheet olivat kirkon esittelyä ym. Toki kolehdit toivat rahaa seurakunnalle. Mutta vain vähän ihmisiä on tullut seurakunnan jäseniksi.

Konserttien tasossa ei ole ollut vikaa, sen olen kuullut monelta – myös musiikin ammattilaisilta.

Kallis ja halpa työntekijä

Olen kallis työntekijä: minulla on jo kaikki ikälisät. Lisäksi matkakuluni ovat suuret. Aikaisemmin ne olivat vielä suuremmat, kun kuljin omalla autolla Venäjällä, mutta nyt kuljen Ladalla, jonka saan lainaan Skuoritsasta.

Toisaalta Afrikan kentillä on lähetyksen autot, minä olen ajanut omalla autolla. Paljon, varmaan useamman kerran maapallon ympäri. En ole laskuttanut jokaista kilometriä.

Kävin koulua 12 vuotta – ei poissaoloja, seitsemän vuotta olin yliopistolla, ei poissaoloja. Nyt olen ollut reilut 40 vuotta töissä – olin jo opiskeluaikana 4 vuotta töissä yövartijana – ei yhtään sairaspäivää. Toki minä lapsena sairastin tuhka- ja vesirokon, kuten sikotaudinkin, mutta kaikki loma-aikana. Kouluaikana oli hyvässä kunnossa, hiihdin vuosittain reilut tuhat kilometriä, koulumatkat talvisaikaan suksilla, muulloin polkupyörällä. Epäilen, että nuo sairaudet antoivat paremman vastuskyvyn – minulla ei koskaan ole ollut flunssaa.

Mutta kuka tietää tulevaisuudesta. Ja voi olla ”Ei ole tutkittu tarpeeksi!”

Päivärahan olen laskuttanut kerran tai pari. Minulla on ollut 5 "kotipaikkaa": Venäjä, Helsinki, Viro, Englanti, Ranska/Portugali. En koe suurta eroa, kun ylitan Venäjän rajan, niinpä en laskuta päivärahoja. Se on minun "kolehtini".

Toisaalta olen ollut halpa työntekijä, kun Riitta ei missään vaiheessa (pohjalaisena) ole kokenut kutsua rajan taakse. Eikä hänelle olisi kirkossa ollut järkevää työtehtävääkään.

Olen ollut siis evp. – elää vaimonsa palkalla.

Matalakirkollisuutta

Varsinkin Venäjällä olen kokenut turhaksi "kirkollisen loiston". Emme koskaan tule pärjäämään ortodoksikirkolle loistossa.

Kun kerran valitin ortodoksikirkon loisteliaita menoja, venäjänopettajani piirsi minulle kuvan: "Taivas on täällä ylhäällä, ihminen on täällä alhaalla, kirkko on siinä välissä ja sen tulee pyrkiä kohti taivasta." Osaksi oikein, mutta ei aina.

Kun aikanaan meni ensimmäisiä kertoja erääseen kirkkoon, yksi työntekijöistä kysyi, miten minua pitää kutsua. Edellinen kirkkoherra oli vaatinut, että häntä kutsutaan korkea-arvoiseksi isäksi. Sanoin, ettei minulla ole lapsia. Siis Pasi riittää hyvin.

Muutenkin olen halunnut olla "maanläheinen". Paljon olen tehnyt erilaisia remonttitoita kirkkoissa. Ovatpa muutamat seurakuntalaiset huomanneet, että pora pysyy kädessäni ja pyytäneet auttamaan erilaisissa remonteissa.

Minusta asioita ei kirkossa pidä ottaa liian ryppyotsaisesti. Toki suomalainen ja venäläinen huumori joskus eroavat eivätkä kaikki ymmärrä toisiaan.

Kun lähden Suomeen, saatan sanoa: "Nähdään taas. Jos ei tulla sokeaksi!"

Onnistumisia

Muutama onnistuminen Venäjän-työn ulkopuolelta.

Tulin Sleyn työhön kesäkuussa 1985. Silloin ympäri Suomea oli Raamattu tutuksi -luentoja. Niitä minun pitää pitää. Mutta koskaan en saanut keskittyä yksin niihin. Oli nuorisotyötä, piirityötä, hallintoa. Vaikka inhoan hallintoa, olen joutunut tekemään sitä paljon, olen mm. ollut Venäjän kentän esimies/työaluevastaava yli 20 vuotta. Parin viikon kuluttua pitäisi esitellä Venäjän kentän budjetti ja toimintasuunnitelma vuodelle 2026. Noita töitä ei tule ikävä.

Raamattua toki olen saanut opettaa. Katsoin tietokoneelta: olen tehnyt eri Raamatun kirjoista 409 luentoja. Koko Uusi testamentti, Vanhasta testamentista pienet profeetat, Jeremia ja Daniel, Ruut, Esra, Nehemia, Valitusvirret, 1. ja 2. Mooseksen kirja, Samuelin kirjat. Kuningasten kirjat ovat kesken, ehkä ensi keväänä jatkan niiden tekemistä. Luentoja on kaikkiaan 409.

Kaikkiaan olen tehnyt luennon 602 luvusta (kaikkiaan 1189) eli hieman yli puolet koko Raamatusta.

Edelleen pidän raamattuluentoja Kalliossa, Pyhän Sydämen kappelilla, mutta viime vuosina en ole pitänyt jae-jakeelta-luentoja, vaan laajempia teemoja jne.

Kun aikanaan olin Imatran seurakuntanuorissa, siellä oli vahva korostus: "Lukekaa Raamattua!". Kun menin armeijaan, olin lukenut Raamatun kymmenen kertaa läpi. Tai itse asiassa 11 kertaa, sillä luin jo ennen rippikoulua isän ja äidin vihkiraamatun kerran läpi.

Itse asiassa ajattelen, että pastoriksi ei pitäisi vihkiä ketään, joka ei ole edes kerran lukenut Raamattua läpi.

Ken Takaki on kääntänyt luentoja japaniksi internetiin (BibleToolBox). Viroksi luentoja on sinne kääntänyt eläkkeellä oleva pastori Urmas Oras, joka on myös kielitieteilijä. On kai joitakin muitakin käännöksiä.

Ikiävä kyllä ei ole löytynyt kääntäjää venäjäksi. Luentoja voisi saada Inkerin kirkon internet-sivuille.

Toinen onnistuminen on Kallion jumalanpalvelukset.

Kun olin Suur-Helsingin alueen piirijohtaja, kerran kysyin ns. mummopiirissä (joka edelleen kokoontuu Luther-kirkon alakerrassa tiistaisin puoliltapäivin), mihin Luther-kirkon jumalanpalvelukset loppuivat. Eräs piiriläinen sanoi: ”Meille sanottiin: ’Menkää seurakuntiin ja olkaa siellä evankelisia!’” Lienee ollut toiminnanjohtaja Toivo Rapelin aikaa.

Ajattelin, että kokeillaan, jos Kalliossa voitaisiin saada jumalanpalvelukset toimimaan. Ennen ensimmäistä jumalanpalvelusta kysyin Tuure Rämöltä – joka oli ”sisäänheittäjä”, hän kohtasi jokaisen kirkkoon tulleen – onnistuuko juttu. Tuure vastasi: ”En sano mitään, ennen kuin on ollut ensimmäinen jumalanpalvelus!” Sen jälkeen kysyin uudelleen. ”Kyllä tämä onnistuu. Oli paljon väkeä. Jos olisi tullut vain muutama, tämä olisi kuihtunut. Nyt se alkaa kasvaa.” Tuure oli viisas muolaalainen monessa muussakin asiassa. Aluksi jumalanpalvelukset olivat kello 15 ja usein sen jälkeen oli jotain muuta ohjelmaa. Kerran puhujana oli Aatami Kuortti, Jari Tervo kirjoitti Aatamista Ilta-Sanomiin.

Käsittääkseni Turussa (entä Tampere ja Lahti?) on ollut jo ennen Helsinkiä Luther-kirkolla jumalanpalveluksia eli ei tämä uusi idea ollut. Mutta väitän, että Helsinki antoi mallin monelle uudelle jumalanpalvelusyhteisölle.

Kaikki loppuu aikanaan,

hapankaali ei milloinkaan, sanoi eräs Puškinin seurakuntalainen. Epäilen, että sodan aikaan oli pula hapankaalistakin.

Niinpä kauteni – 26 vuotta – Sley'n Venäjän-lähetinä on loppunut elokuun lopussa. Töitä Sleyssä jatkan huhtikuun loppuun asti. Venäjällä käyn tämän vuoden puolella kuukauden alkupuolella.

Kirjoitan myöhemminkin kirjeitä Venäjältä. Jos haluat saada niitä, laita minulle sähköpostia tai edellisen kirjeen mukana tullut postikortti, niin pidän sinut postituslistallani.

Tiedän, että osa lukee kirjeitäni Sley'n internet-sivuilta. Sinnekään ei enää lokakuun jälkeen tule uusia kirjeitä.

On myös niitä, jotka saavat kirjeen NA-listan tms. kautta. Heidänkin pitää ilmoittautua jatkossa kirjeen saajiksi, koska myös nuo ”tiet” loppuvat.

Jos en kuule sinusta mitään, tämä kirje jää viimeiseksi.

Kiitos näistä vuosista!

Kiitos myös taloudellisesta tuesta, ilman sitä ei työtä olisi voitu tehdä.

Tiedän, että monet ovat rukoilleet työni puolesta. Suuri kiitos! Saa jatkaa!

Pieni opetuksen sana

Herramme Jeesuksen Kristuksen armo olkoon teidän kanssanne. (1 Tess 5:28)

Paavali päättää useamman kirjeensä näihin sanoihin.

Armoa me tarvitsemme.

Kiitos- ja rukousaiheita

- Että edes Viron raja pysyisi auki
- Sujuvia rajanylityksiä
- Ukrainan tilanteen rauhoittumista. Rauhaa ei ole näkyvissä pikaisesti.
- Vainotut kristityt eri puolilla maailmaa
- Kylätyön jatko
- Internetin käyttö Inkerin kirkon tukemisessa. Venäjällä internetiä käytetään paljon.
- ”Laina-auton” pysymistä kunnossa. Matkamittarissa on jo yli 160000 kilometriä.

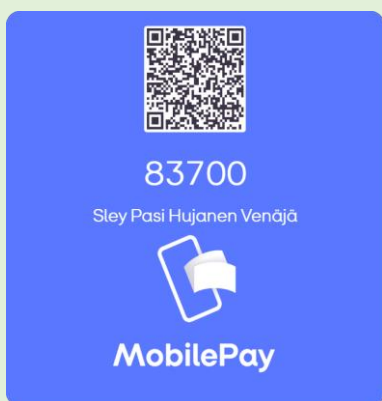
Tämän renkaan yhdyshenkilönä toimii Pasi Hujanen. Hänelle tulee ilmoittaa osoitteenmuutokset jne. Mikäli ystäväsi/tuttavasi/naapurisi haluaa renkaan jäseneksi, ilmoitathan siitä Pasi Hujaselle, Sley, PL 184, 00181 Helsinki tai pasi.hujanen@sley.fi

Lähetyskannatus Pasi Hujasen työn tukemiseksi

Sleyn tilille IBAN: FI13 8000 1500 7791 95 BIC: DABAFIHH

- henkilökohtaisella viitenumeroillasi, jolloin kannatus näkyy automaattisesti myös kotiseurakuntasi lähetyskannatuksena. Henkilökohtaisen viitenumeron saat Selystä Anna Poukalta puh. 09 251 390 tai anna.poukka@sley.fi
- tai kirjoittamalla viestikenttään Pasi Hujasen rengas + oma kotiseurakuntasi
- tai Pasi Hujasen renkaan yleisviitenumeroilla 10078 89200 30001 01518

Internetissä: www.taivaallinenlahja.fi/pasi-hujanen

Mikäli haluat avustaa diakoniatyötä Inkerin kirkossa, käytä tilää:

- IBAN: FI13 8000 1500 7791 95
- viite 10078 89200 30010 04517
- **Käytä viitettä, se takaa, että raha menee oikeaan kohteeseen, lisäksi se vähentää työtä ja kuluja Sleyn keskustoimistolla.**

Poliisihallituksen 10.9.2021 myöntämän rahankeräyslupan RA/2021/1127 mukaisesti Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys ry voi kerätä varoja toistaiseksi koko Suomen alueella Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Kerätyt varat käytetään vuoden kuluessa keräyksestä.